

แบบฝึกการอ่านรู้เรื่องและสื่อสารได้ตามแนวประเมินผลนานาชาติ (PISA)

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ข้าว คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านถ้อยความ แล้วตอบคำถาม

ข้าว

Photo:Suriya Khongprasert UCR <https://www.istockphoto.com/th>

ข้าวเป็นเมล็ดพืชเมล็ดน้อยชนิดที่มีคุณค่ายิ่งใหญ่ต่อคนไทยมานานแสนนาน ข้าวเป็นทั้งอาหารหลักในชีวิตประจำวันและยังเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ ข้าวเป็นพืชที่สามารถปลูกได้ในทุกภาคของประเทศ การปลูกข้าวหรือการทำนา มีหลายประเภทขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และฤดูกาล

ข้าวเป็นพืชตระกูลเดียวกับหญ้า ต้นข้าวไม่มีรากแก้วมีแต่รากฝอยแผ่ยึดกับดิน ลำต้นเป็นปล้องตรงและมีโพรงข้างใน ใบเรียวยาวและมีสีเขียวเข้ม ต้นข้าวอาจถูกรบกวนด้วยวัชพืชและเชื้อโรคหลายชนิดที่ทำให้เกิดโรคระบาด สัตว์ขนาดเล็ก เช่น แมลง นก หนู หอย และปู ก็เป็นศัตรูพืชตัวร้ายที่ทำลายต้นข้าว ตั้งแต่ระยะ ต้นอ่อน จนถึงออกรวง

จากเมล็ดข้าวถูกเพาะจนมีรากงอก และแตกยอดเป็นต้นกล้า ต้นกล้าใช้เวลา เติบโตประมาณ 40 วัน จึงจะแตกหน่อออกมาจากโคนต้น แต่ละต้นมี 5-15 หน่อ หน่อข้าวแต่ละหน่อออกช่อดอกเป็นรวงข้าวหนึ่งรวง รวงข้าวแต่ละรวงมีดอก ประมาณ 100-200 ดอก ดอกข้าวแต่ละดอกจัดเป็นดอกสมบูรณ์เพศ เพราะมี เกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียอยู่ในดอกเดียวกัน ดอกข้าวบานจากปลายรวงสู่โคนรวง ภายในหนึ่งสัปดาห์ ดอกที่บานแล้วจะมีการผสมเกสรในเวลาเช้า โดยละอองเกสร ตัวผู้จะตกลงไปผสมกับไข่ที่อยู่ด้านในของเกสรตัวเมีย

หลังจากการผสมเกสรแล้วจะเกิดเป็นผลของข้าว หรือที่เรียกกันว่าเมล็ดข้าว ภายในประกอบด้วยส่วนที่เป็นแป้งหรือเนื้อข้าว และส่วนที่จะใช้ขยายพันธุ์ต่อไป เมล็ดข้าวใช้เวลาประมาณหนึ่งเดือน จึงจะสุกเต็มที่ทั้งต้น และรวงจะเริ่มแห้งและกลาย เป็นสีเหลืองทอง ชาวนาเกี่ยวข้าวทั้งรวง แล้วน ำไปนวดเพื่อแยกเมล็ด จนสุดท้ายเหลือเพียงฟางข้าวแห้ง

เมล็ดข้าวมีคุณค่าทางอาหารสูงและให้พลังงาน นิยมนำมาทำเป็นอาหารและ ขนมหวานชนิด นอกจากนี้ ส่วนต่างๆ ของข้าว เช่น ฟางข้าว รำข้าว และแกลบก็ยังสามารถนำมาใช้ทำประโยชน์ได้มากมาย พระราชพิธีจรด พระนังคัลแรกนาขวัญเป็นพิธีซึ่งจัดขึ้นทุกปี เพื่อให้กำลังใจ ชาวนา และเป็นสิริมงคลแก่บ้านเมืองของเรา ไม่ว่าวัน เวลาจะผ่านไปนานเพียงใด ข้าวก็ยังคงมีความสำคัญและผูกพันกับวิถีชีวิตของคนไทยเสมอมาและตลอดไป

จาก หนังสือธรรมชาติวิทยา

ผู้เขียนบ้านนกฮูก

คำถามที่ 1 แบบเลือกตอบ

คำถาม บทความนี้มีสาระสำคัญตรงกับข้อใดมากที่สุด

- 1.ขั้นตอนการปลูกข้าว
- 2.ระยะเวลาในการปลูกข้าว
- 3.การเจริญเติบโตของต้นข้าว
- 4.ความสำคัญของการปลูกข้าว

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ข้อที่ 3 การเจริญเติบโตของต้นข้าว

กระบวนการอ่าน : การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: จากหนังสือธรรมชาติวิทยา

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 2 แบบเลือกตอบเชิงซ้อน

จากบทความเรื่อง ข้าว ข้อความเหล่านี้เป็นข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็น จงเลือก ข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็น ในแต่ละข้อความ

ข้อความนี้เป็นข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็น	ข้อเท็จจริง	ความคิดเห็น
ต้นข้าวอาจถูกรบกวนด้วยด้วยวัชพืชและเชื้อโรคหลายชนิดที่ทำให้เกิดโรคระบาด		
พิธีจรดพนง์คัลแรกนาขวัญจัดขึ้นเพื่อให้กำลังใจชาวนา		
เมล็ดข้าวให้คุณค่าทางอาหารและพลังงานสูง		
เวลาผ่านไปนานเท่าใดข้าวก็ยังคงมีความสำคัญและผูกพันกับวิถีชีวิตของคนไทย		
จากบทความนี้ทุกคนควรให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ข้าว		

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ความคิดเห็น ข้อเท็จจริง ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ความคิดเห็น

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: จากหนังสือธรรมชาติวิทยา

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 3 แบบเติมคำตอบแบบปิด

คำถาม อ่านข้อความด้านล่างและใส่ตัวเลขตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง ข้าว

ข้อความ	ลำดับเหตุการณ์
ดอกข้าวบานจากปลายรวงสู่โคนรวงภายใน 1 สัปดาห์	
ข้าวเป็นอาหารหลักในชีวิตประจำวันและเป็นพืชเศรษฐกิจของคนไทย	
หลังจากผสมเกสรแล้วจะเกิดเป็นผลของข้าว	
ต้นกล้าใช้เวลาเติบโตประมาณ 40 วันจึงแตกหน่อออกมาจากโคนต้น	
ดอกที่บานแล้วจะมีการผสมเกสรในตอนเช้า	

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : 3 1 5 2 4

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: จากหนังสือธรรมชาติวิทยา

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 4 แบบเติมคำตอบแบบเปิด

คำถาม ทำไมข้าวจึงมีความสำคัญในวิถีชีวิตของคนไทย

คำตอบ

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : คนไทยกินข้าวเป็นอาหารหลัก, คนไทยปลูกข้าวมาตั้งแต่บรรพบุรุษ, คนไทยมีประเพณีและวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการทำนาปลูกข้าว

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: จากหนังสือธรรมชาติวิทยา

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 5 แบบเติมคำตอบแบบอิสระ

คำถาม นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับข้อความที่ว่า “ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ”
จงอธิบายด้วยคำพูดตนเอง

คำตอบ.....

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : พืชที่สามารถนำไปขายหรือสร้างรายได้, พืชที่นำไปใช้เป็น สินค้าแลกเปลี่ยนได้, ประเทศไทยมีข้าวเป็นสินค้าส่งออกอันดับหนึ่ง

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: **บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา**

แหล่งที่มา: **จากหนังสือธรรมชาติวิทยา**

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: **แบบต่อเนื่อง**

ประเภทของเนื้อเรื่อง: **บอกเล่าอธิบายเหตุผล**

ลักษณะข้อสอบ: **เติมคำตอบ**

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: **ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน**